

Szkoła Podstawowa w Brennie
Przedmiotowy system oceniania – Biologia

I. Cele oceniania

1. Sprawdzanie umiejętności posługiwania się wiedzą biologiczną w życiu codziennym;
2. Kształtowanie postaw ucznia;
3. Kształtowanie umiejętności logicznego myślenia;
4. Sprawdzanie wiadomości i umiejętności praktycznych;
5. Pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu biologicznym;
6. Dostarczanie rodzicom i nauczycielowi informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
7. Dostarczanie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

II. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych wynikających z podstawy programowej zawartej w realizowanym programie nauczania.

1. Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest na podstawie ocen bieżących. Przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel indywidualnie dostrzega przyrost wiedzy i umiejętności ucznia do jego indywidualnych możliwości. Ocena nie jest średnią arytmetyczną, a średnią wagową uzyskanych przez ucznia ocen cząstkowych. Poniższy wzór stanowi tylko narzędzie pomocnicze.

A. „Waga” przydzielona poszczególnym wskaźnikom osiągnięć uczniów jest następująca:

wskaźnik osiągnięć uczniów	„Waga”
Sprawdziany, udział w konkursach przedmiotowych	5 punktów
Doświadczenia, obserwacje, projekt edukacyjny, poprawa sprawdzianu	4 punkty
Kartkówki	3 punkty
Odpowiedzi ustne	2 punkty
Prace domowe, aktywność, referaty, plakaty itp.	1 punkt

B. Ocenę końcową (OK) obliczamy według wzoru:

$$OK = \frac{\text{suma iloczynów (suma stopni} \cdot \text{„waga” wskaźnika)}}{\text{suma iloczynów (liczba stopni we wskaźniku} \cdot \text{„waga” wskaźnika)}}$$

Wynik zaokrąglamy według zasad: $x,50$ ocena w dół, $x,75$ ocena w górę.

Uwaga: Przy wystawianiu oceny rocznej uwzględnia się wszystkie uzyskane w ciągu roku oceny.

2. Ogólne kryteria oceny:

1) **ocenę celującą** – otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował pełny zakres wiedzy i w wysokim stopniu wykształcił umiejętności zawarte w podstawie programowej i realizowanym programie nauczania,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania, proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) formułuje problemy i dokonuje analizy, syntezy nowych zjawisk i procesów biologicznych,
- d) wyjaśnia zjawiska z życia codziennego w oparciu o zdobytą wiedzę,
- e) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia,
- f) prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- g) projektuje i bezpiecznie wykonuje eksperymenty i doświadczenia biologiczne,

2) **ocenę bardzo dobrą** – otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony w podstawie programowej i realizowanym programem nauczania;
- b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania,
- c) projektuje i bezpiecznie wykonuje eksperymenty i doświadczenia biologiczne,
- d) wykazuje dużą samodzielność korzystając z różnych źródeł wiedzy,
- e) prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- f) wykazuje się aktywną postawą w czasie dyskusji na lekcji,
- g) bierze udział w konkursach biologicznych lub wymagających wiedzy i umiejętności związanych z biologią.

3) **ocenę dobrą** – otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- b) poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania zadań,
- c) korzysta ze wszystkich poznanych na lekcji źródeł wiedzy biologicznej,
- d) bezpiecznie wykonuje doświadczenia biologiczne,
- e) jest aktywny podczas lekcji,
- f) posługuje się poprawną terminologią biologiczną.

4) **ocenę dostateczną** – otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował podstawowe wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i realizowanym programem nauczania w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się tego przedmiotu;
- b) z pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności;
- c) korzysta z takich źródeł wiedzy, jak słowniki, tablice, encyklopedie,
- d) bezpiecznie wykonuje doświadczenie biologiczne,
- e) w czasie lekcji wykazuje się zadowalającą aktywnością.

5) **ocenę dopuszczającą** – otrzymuje uczeń, który:

- a) ma braki w opanowaniu wiadomości określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- b) z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- c) wykonuje proste doświadczenia biologiczne,
- d) prowadzi notatki w zeszycie przedmiotowym.

6) **ocenę niedostateczną** – otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań koniecznych wynikających z podstawy programowej,
- b) nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności,
- c) nie posługuje się poprawną terminologią biologiczną.

III. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.

1. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

a) formy ustne:

- a. odpowiedzi (dialog: uczeń-uczeń, nauczyciel-uczeń; opis, streszczenie),
- b. wypowiedzi w klasie (aktywność w czasie zajęć),
- c. dodatkowe (wywiad, audycja...).

b) formy pisemne:

- test – sprawdzenie wiadomości i umiejętności;
- sprawdzian – sprawdzenie wiadomości i umiejętności zastosowania zdobytej wiedzy obejmujący określoną część działu;
- kartkówka – sprawdzenie wiedzy i umiejętności obejmujący materiał z nie więcej niż 3 ostatnich lekcji;

- o zadanie domowe – samodzielna praca ucznia mająca na celu utrwalenie zdobytych na lekcji wiadomości i umiejętności bądź przygotowanie do realizacji nowej lekcji;
- o prace dodatkowe: referat, notatka, plansza, krzyżówka, album, projekt, własna twórczość itp. →Prace pisemne oceniane według następujących progów procentowych:

0% - 29% ndst

30% - 49% dop

50% - 74% dst

75% - 89% db

90% - 99% bdb

100% - cel.

Sprawdziany są obowiązkowe.

c) formy sprawnościowe, doświadczalne:

- o praktyczne – wykonywane przez ucznia pomoce dydaktyczne,
- o dodatkowe ćwiczenia związane z tematem: doświadczenia, obserwacje itp.,
- o udział w konkursach przedmiotowych, w przedmiotowych projektach edukacyjnych,

d) prace domowe,

e) aktywność i zaangażowanie w czasie zajęć (premiowana jest „plusem”, piąty „plus” równa się ocenie bardzo dobrej z aktywności),

f) nauczyciel systematycznie dokonuje obserwacji zachowania uczniów, w tym aktywności na lekcjach, umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, współpracy w zespole, udziału w dyskusjach prowadzących do wyciągnięcia wniosków.

2. Każda ocena z ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia podlega wpisaniu do dziennika lekcyjnego bezpośrednio po jej ustaleniu i ustnym poinformowaniu ucznia o jej skali.

IV. Zasady udostępniania do wglądu prac pisemnych:

1. Sprawdzone i ocenione formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom w trakcie zajęć. Uczeń ma prawo zanalizować ocenę otrzymaną z pracy pisemnej w dniu oddania tych prac do wglądu uczniom. Oceny wpisywane są do dziennika lekcyjnego.

2. Rodzice mają możliwość wglądu w pisemne prace swoich dzieci:

- a) na zebraniach ogólnych;
- b) podczas indywidualnych spotkań z nauczycielem.

V. Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów:

1. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną uzyskaną ze sprawdzianu w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

2. Uczeń nieobecny na sprawdzianie, teście, kartkówce, z uzasadnionych przyczyn, ma obowiązek zaliczyć ją w terminie ustalonym wspólnie z nauczycielem.

3. „Ściąganie” podczas pisemnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności równoznaczne jest z otrzymaniem oceny niedostatecznej. Uczeń jest zobowiązany napisać ponownie pracę klasową w terminie ustalonym przez nauczyciela.

4. Uczeń ma obowiązek poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu, testu, kartkówki w ciągu 2 tygodni od oddania i omówienia pracy (termin ten jest ustalany wspólnie z nauczycielem jeden dla wszystkich uczniów). W przypadku, gdy uczeń nie poprawi oceny w ciągu dwóch tygodni, to pisze tę pracę w terminie wybranym przez nauczyciela. Obie oceny są uwzględnione w ocenie postępów ucznia.

5. Jeśli z powodu długotrwałej choroby uczeń był nieobecny na sprawdzianie, teście ma obowiązek zaliczyć w/w formę w ciągu dwóch tygodni od momentu przyścia do szkoły. Jeżeli tego nie zrobi, przy obliczaniu

średniej wagowej wlicza mu się 0.

6. Czynności dotyczące uzyskania wyższej niż przewidywana oceny rocznej przeprowadza się nie później niż dwa dni przed w tygodniu poprzedzającym rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.

7. Prawo do wnioskowania o podwyższenie oceny ma uczeń, który przystąpił do wszystkich przeprowadzonych sprawdzianów, testów, kartkówek; wykazał pozytywny stosunek do przedmiotu (systematycznie prowadził zeszyt przedmiotowy i ćwiczenia, posiadał na zajęciach wymagane przybory i pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji treści programowych); pracował na lekcjach według poleceń nauczyciela.

8. Wyższą od przewidywanej roczną ocenę uczeń może uzyskać po napisaniu testu sprawdzającego wiadomości i umiejętności (obejmujące materiał realizowany w danym roku szkolnym) wynikających z wymagań edukacyjnych na daną ocenę.

9. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem i jego rodzicem.

VI. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe. Brak zeszytu przedmiotowego na lekcji jest bez konsekwencji (uczeń pisze w brudnopisie, w domu przepisuje notatkę do zeszytu).

VII. Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie się do lekcji z różnych przyczyn losowych (fakt ten odnotowany jest w dzienniku „minusem”), kolejny brak nieprzygotowania równa się ocenie niedostatecznej.

VIII. Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych:

1. Ocenianie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych dostosowane jest do jego indywidualnych potrzeb i możliwości. Uwzględnia ono zalecenia opinii lub orzeczenia PPP, zaangażowanie ucznia oraz postępy w nauce.

2. W przypadku prac pisemnych uczeń może otrzymać inną wersję kartkówki, sprawdzianu lub może być oceniany według innych kryteriów.

IX. Zdalne ocenianie. W przypadku zdalnego nauczania obowiązują wszystkie powyższe uzgodnienia dotyczące oceniania a ponadto aktywność i zaangażowanie w pracy zdalnej.